

УДК 336.71

Корноухова К. С.

здобувачка вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні
факультету управління та економіки

Ткачук Н. М.

кандидат економічних наук, доцентка кафедри
фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
Хмельницький університет управління та права
м. Хмельницький, Україна

БАНКИ ЯК ПРОФЕСІЙНІ УЧАСНИКИ ФОНДОВОГО РИНКУ

В умовах глобалізації та динамічного розвитку фінансових ринків, банки вже давно перестали бути лише місцем для зберігання коштів і надання кредитів. Вони стали активними учасниками фондового ринку, здійснюючи інвестиційні операції, управління активами та надаючи фінансові послуги, які допомагають іншим гравцям ринку розвиватися.

Банківська діяльність на фондовому ринку є професійною діяльністю, яка включає брокерські, дилерські, депозитарні, клірингові операції, андеррайтинг, управління активами та інші послуги.

Як брокери, банки здійснюють операції з цінними паперами за дорученням та за рахунок клієнтів, а як дилери – від власного імені та за власний рахунок. У межах депозитарної діяльності банки забезпечують зберігання та облік цінних паперів, ведення рахунків, перевірку їх дійсності, перереєстрацію прав власності та отримання доходів. Здійснюючи клірингову діяльність, банки проводять взаємозалік зобов'язань учасників ринку після торгів. Інвестиційна діяльність дозволяє банкам вкладати власні кошти в цінні папери відповідно до встановлених нормативів, а через фондування – надавати кредити під їх заставу. В якості андеррайтерів банки беруть на себе зобов'язання викупу нерозміщених цінних паперів при їх розміщенні, а в рамках діяльності з управління цінними паперами – керують активами інституційних інвесторів [2, с. 303]. Додатково банки надають послуги з консалтингу, маркет-мейкінгу, аналітичної підтримки та інші супутні послуги на фондовому ринку. Крім того, банки можуть надавати консультаційні послуги на ринку цінних паперів, що включає збір, обробку та аналіз інформації про ринок і його учасників, а також прогнозування розвитку ринку. Ця інформація та прогнози надаються клієнтам за певну винагороду.

Тож, основним завданням фондового ринку виступає мобілізація фінансових ресурсів та їх вкладання у найбільш привабливі з точки зору ринкової ефективності види підприємницької діяльності.

Діяльність банків на фондовому ринку спрямована на досягнення кількох стратегічних цілей. Головною метою є максимізація прибутку та розширення клієнтської бази через залучення потенційних інвесторів. Важливим аспектом є диверсифікація банківських послуг, що посилює конкурентні позиції банку на фінансовому ринку. Успішні операції на фондовому ринку сприяють зростанню капіталізації банку, зміцнюючи його фінансову стійкість та підвищуючи рівень довіри з боку інвесторів. Крім того, фондовий ринок надає банкам додаткові можливості для оптимізації процесів залучення та розміщення фінансових ресурсів.

Ефективність роботи банків як професійних учасників фондового ринку оцінюється на основі даних, що базуються на:

- обсягах та структурі операцій з цінними паперами;
- якості виконання посередницьких послуг;
- фінансових та інших показниках розвитку фондового ринку.

Для глибшого розуміння особливостей функціонування банків на фондовому ринку, доцільно розглянути конкретний приклад діяльності АТ «Таскомбанк», який демонструє

високу активність у різних сегментах фондового ринку. На сьогодні цей банк успішно поєднує функції брокера, депозитарія та андеррайтера, одночасно здійснюючи інвестиції в цінні папери за рахунок власних коштів. За період 2020-2024рр. згаданий банк утримує статус надійного фінансового партнера, що підтверджено рейтингами АТ «Фондова біржа ПТС», де банк займає провідні позиції, особливо в сегменті корпоративних облігацій, що відображено на рис. 1.

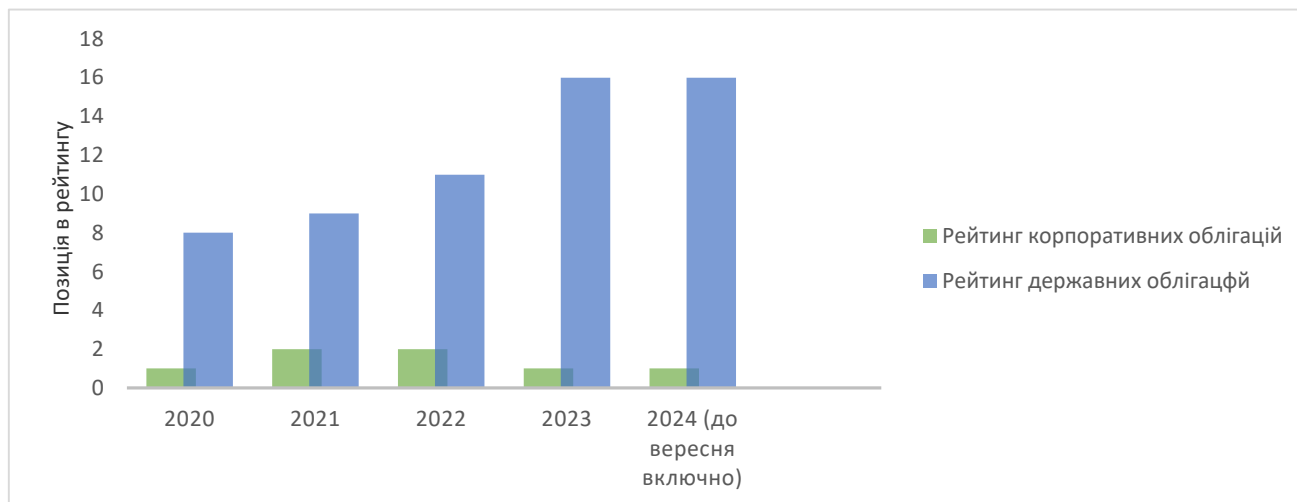

Рисунок 1 - Рейтинг цінних паперів АТ «Таскомбанк» у 2020-2024 рр. [1].

Така динаміка свідчить про те, що АТ «Таскомбанк» надає перевагу операціям з державними цінними паперами, які характеризуються нижчим рівнем ризику та більшою надійністю, що підтверджує консервативну та виважену політику банку на фондовому ринку.

Отже, вітчизняні банки активно функціонують на фондовому ринку, посилюючи свої позиції, розширюючи спектр послуг і зміцнюючи фінансову стабільність. Їхня участь у брокерських, дилерських та інших операціях сприяє зростанню довіри інвесторів та підвищенню їх конкурентоспроможності. Саме це й дозволяє банку досягати стратегічних цілей і посилювати свою роль у функціонуванні фінансового ринку.

Література:

1. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. Аналітичні дані щодо розвитку фондового ринку. URL : <https://www.nssmc.gov.ua/news/insights>
2. Примостка Л.О. Фінансовий ринок: навч. посіб. Київ, КНЕУ, 2016. 456 с.